

Acta de sessió del Ple del Consell de la Cultura de les Illes Balears

Identificació de la sessió

Núm.: 5

Caràcter: ordinari

Data: 18 de juny de 2020

Horari: de 12.00 h a 13.45 h

Lloc: videoconferència aplicació Zoom

Assistents

- Pilar Costa i Serra, presidenta del Consell de la Cultura de les Illes Balears
- Catalina Ferrando Ballester, secretària
- Agustina Vilaret González, secretària autonòmica d'Universitat, Recerca i Política Lingüística, en representació del conseller d'Educació, Universitat i Recerca del Govern de les Illes Balears
- Maria Pastor Gelabert, directora insular de Cultura del Consell Insular de Mallorca, en representació de la vicepresidenta primera i consellera executiva de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística del Consell Insular de Mallorca
- Miquel Àngel Maria Ballester, conseller executiu de Cultura, Educació, Joventut i Esports del Consell Insular de Menorca
- Sara Ramon Rosselló, vicepresidenta tercera i consellera de Cultura, Educació i Patrimoni Històric del Consell Insular d'Eivissa
- Juan Montes de Oca Duran, representant del Consell Assessor de Continguts i de Programació de l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears (IB3)
- Joana Maria Seguí Pons, vicerectora de Projecció Cultural, Universitat Oberta i Seus Universitàries de la Universitat de les Illes Balears (UIB)
- Damià Pons Pons, delegat de l'Institut d'Estudis Catalans de les Illes Balears
- Josep de Luis Ferrer, president de l'Obra Cultural Balear
- Miquel Àngel Limón Pons, president del Consell Científic de l'IME
- Miquel Cárceles Cardona, per delegació de Montserrat Montés Montés, vicepresidenta de l'Institut d'Estudis Eivissencs (IEE)
- Maria Teresa Ferrer Escandell, presidenta de l'Obra Cultural Balear de Formentera (OCBF)
- Andreu Ramis Puig-gròs, president del Consell Assessor del Patrimoni Cultural Immaterial de les Illes Balears

- Joana Maria Riera Gamundi, presidenta de Taula Associació d'Educadores Culturals de Mallorca
- Aina de Cos, representant de l'Associació de Dramaturgs de les Illes Balears
- Miquel Martorell Vicens, president de l'Associació de Professionals de la Gestió Cultural de les Illes Balears
- Antoni Villalonga, en representació de Pedro Mas Roa, representant i secretari de l'Associació d'Actors i d'Actrius Professionals de les Illes Balears (AAAPIB)
- Jenny Vila, en representació de l'Associació Illescena, Associació d'Empreses Balears d'Arts Escèniques de les Illes Balears
- Antonina Obrador Ramis, presidenta de l'Associació de Cineastes de les Illes Balears (ACIB)
- Gracià Sánchez Font, representant d'Editors de les Illes Balears
- Francesc Sanchis, representant del sector de les llibreries de les Illes Balears
- Joan Matamales Morei, representant de l'Associació de Teatres i Auditoris Públics de les Illes Balears
- Cristina Ros Salvà, representant de la societat civil
- Jaume Mascaró Pons, representant de la societat civil
- Catalina Sansano Costa, representant de la societat civil
- Glòria Julià Estelrich, representant de la societat civil
- Pere Joan Riera, per delegació de Josep Prohens Julià, president de la Reial Acadèmia de Sant Sebastià de les Illes Balears, representant de l'àmbit cultural
- Pau Vadell Vallbona, vicepresident de les Illes Balears de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, representant de l'àmbit cultural

Absents

- Martí March Cerdà, conseller d'Educació, Universitat i Recerca del Govern de les Illes Balears
- Isabel Busquets Hidalgo, vicepresidenta primera i consellera executiva de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística del Consell Insular de Mallorca
- Susana Labrador Manchado, vicepresidenta segona i consellera de Cultura i Educació del Consell Insular de Formentera (s'ha excusat d'assistir-hi)
- Montserrat Rodríguez Rivadulla, presidenta de l'Associació de Productores Audiovisuals de les Illes Balears (s'ha excusat d'assistir-hi)
- Pere Riera Ortega, president del Consell de la Joventut de les Illes Balears
- Pol Font Jordana, representant de l'Associació Independent de Galeries d'Art de Balears (s'ha excusat d'assistir-hi)

- Alicia Llabrés Bernat, representant de l'Associació d'Artistes Visuals de les Illes Balears (AAVIB)
- Maria Antònia Oliver Cabrer, representant de la societat civil (s'ha excusat d'assistir-hi)
- Guillem Frontera Pascual, representant de la societat civil (s'ha excusat d'assistir-hi)
- Carles Cabrera Villalonga, representant d'STEI Intersindical
- Antoni Salas Roca, president de la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB)
- Pilar Ribal Simó, representant de l'Associació Independent de Galeries d'Art de les Illes Balears
- Tanja Grass, representant de la societat civil

Assistents (amb veu i sense vot)

- Catalina Solivellas Rotger, delegada de la Presidència per a la Cultura
- Mateu Malondra, director gerent de l'Institut d'Estudis Baleàrics
- Cristina Llambias, directora gerent de l'Institut d'Indústries Culturals

Ordre del dia

1. Aprovació, si escau, de l'acta de la sessió anterior, de 12 de febrer de 2020.
2. Informació de les actuacions en matèria cultural derivades de la COVID-19.
3. Torn obert de paraules.

Desenvolupament de la sessió

1. Aprovació, si escau, de l'acta de la sessió anterior, de 12 de febrer de 2020

L'acta de la reunió anterior s'ha enviat a tots els vocals. La presidenta del Consell de la Cultura demana si hi ha objeccions o comentaris a fer.

Acord

S'aprova per unanimitat l'acta de la sessió ordinària del dia 12 de febrer de 2020.

2. Informació de les actuacions en matèria cultural derivades de la COVID-19

La senyora Pilar Costa, consellera de Presidència, Cultura i Igualtat i presidenta del Consell de la Cultura, informa que des de la Conselleria, conjuntament amb la Delegació de la Presidència per a la Cultura, l'Institut d'Indústries Culturals i l'Institut d'Estudis Baleàrics, s'han mantingut nombroses reunions amb el sector cultural per explicar i demanar la seva col·laboració i opinió i per tal de conèixer les necessitats de tots els àmbits del sector cultural de les Illes Balears. El contacte amb el sector ha inclòs la recopilació d'informació i dels ajuts específics de cultura que s'han presentat des del Ministeri de Cultura i des de les diferents administracions locals de les Illes Balears.

Afegeix que s'ha informat el sector de la línia extraordinària GOIB-ISBA, un finançament bancari amb condicions avantatjoses per a pimes i autònoms, ja que les operacions queden avalades en un cent per cent i el Govern cobreix el pagament dels interessos i també la comissió de l'aval. Així mateix, s'ha confirmat l'aprovació de 44 operacions per valor de 4,2 milions d'euros, que han injectat liquiditat al sector.

La consellera també ha explicat el Fons Extraordinari per a la Sostenibilitat de les Indústries Cultural que ha posat en marxa la Conselleria amb un pressupost d'1,4 milions d'euros per a empreses, autònoms, associacions culturals i entitats sense ànim de lucre. Aquest Fons estableix línies d'ajuts per donar suport a les indústries culturals dels sectors de les arts escèniques, les arts visuals, la literatura, el pensament, el còmic i la il·lustració, la música, l'audiovisual i el patrimoni i la gestió cultural de les Illes Balears amb la finalitat de pal·liar els efectes que ha causat la pandèmia de la COVID-19. Es trametrà a tots els membres un resum de les línies convocades perquè en tinguin coneixement i en facin difusió.

També ha informat de les reunions que s'han mantingut amb les diferents administracions de totes les illes competents en matèria cultural i amb tots els àmbits culturals i de la feina transversal que s'ha duit a terme amb l'Institut Balear de Se-

guretat i Salut Laboral (IBASSAL) per atendre les necessitats i resoldre els dubtes del sector cultural en les diferents fases del desconfinament, redactar els protocols i posar en marxa la transició a la nova normalitat.

Aprofita també per destacar la feina dels equipaments culturals gestionats per la Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat, de la Biblioteca de Can Sales, l'Arxiu del Regne de Mallorca i el Museu Arqueològic d'Eivissa i Formentera (MAEF), que han mantingut la seva activitat durant el confinament i han ofert noves activitats i noves propostes de manera virtual a través de les xarxes socials i les seves pàgines web.

També es treballa en la revisió de normativa en matèria de cultura, en la nova Llei d'arxius i gestió documental de les Illes Balears, en la Llei d'indústries culturals i en la modificació de la Llei de mecenatge. En aquest sentit, en la Llei de pressuposts del 2020 ja s'ha inclòs un article concret de deduccions.

A continuació, la presidenta obri un torn de paraules.

El senyor Josep de Luis Ferrer, president de l'Obra Cultural Balear, intervé per agrair a la presidenta la convocatòria del Consell de la Cultura, però pensa que ha arribat un poc tard i que s'hauria d'haver convocat abans. Informa que l'OCB ha llançat un manifest en favor de la llengua i de la cultura. Afirmar que la cultura és fonamental per a la cohesió social i és generadora de llocs de treball i considera que durant aquests mesos no ha tingut prou presència i s'ha visualitzat poc la feina del sector i les seves necessitats. Tot i això, vol agrair l'esforç i la feina de les institucions públiques en aquests moments tan difícils.

A continuació, la senyora Sara Ramon vol agrair també la feina de totes les institucions i del sector cultural en aquests moments tan difícils. Explica les accions principals del Consell d'Eivissa i la feina que s'ha fet i informa que en breu es convocaran també per part del Consell d'Eivissa noves línies d'ajuts. El Consell d'Eivissa demanarà a les administracions competents que les inversions en matèria de cultura i de patrimoni històric es puguin mantenir, les inversions i ajuts a través de l'ITS, els ajuts als béns Patrimoni Mundial i els ajuts als equipaments culturals, com per exemple les del Museu de la Mar i la Pesca. La senyora Ramon demana a la presidenta en quina situació es troba la tramitació de la Llei d'arxius i de la Llei d'indústries culturals.

La senyora Maria Pastor, representant del Consell de Mallorca, vol excusar, en primer lloc, la no assistència de la consellera de Cultura, la senyora Isabel Busquets, i vol informar el Consell de la Cultura de les accions que han duit a terme des del seu departament. Informa que han participat en les reunions amb el sector cultural i que, coordinats amb el Govern de les Illes Balears, han presentat els ajuts per pal·liar els efectes de la COVID-19 en el sector cultural. La intenció és continuar amb els programes, les inversions i les activitats programades adaptant-se a la nova situació i sempre complint amb les mesures de seguretat i sanitàries establertes.

Intervé el senyor Miquel Àngel Maria i informa que a la pàgina web del Consell Insular de Menorca es poden trobar i consultar les accions en matèria de cultura que s'han posat en marxa a l'illa de Menorca, el Rescat Cultural. Vol fer una reflexió i exposa que aquesta situació ens ha servit per veure les mancances i la necessitat de disposar dels indicadors culturals i de saber l'impacte real econòmic en el sector cultural, ja que les estadístiques que es coneixen, a través de l'IBESTAT, no són del tot completes per avaluar la situació. Es parla del foment de les indústries culturals i creatives però matisa que la cultura no només és una activitat econòmica, cal destacar la importància de les persones i els agents culturals que hi treballen i que han fet un esforç per tirar endavant. Vol reconèixer la feina duita a terme als centres culturals, arxius, biblioteques i museus de l'illa de Menorca, que han continuat treballant encara que les visites i activitats presencials s'hagin aturat. També vol remarcar les dificultats i el dèficit en el sector del patrimoni cultural material i immaterial, s'han de planificar i prioritzar les accions i fer complir la llei.

La senyora Maria Teresa Ferrer, representant de l'Obra Cultural de Formentera, pren la paraula per agrair també la convocatòria de la reunió i la feina feta i l'esforç de totes les administracions públiques i del sector cultural i esmenta que són necessàries i molt importants totes les línies d'ajuts que es puguin convocar i que ara és el moment de preveure i executar més inversions en l'àmbit cultural.

A continuació, el senyor Damià Pons i Pons agraeix també la convocatòria d'aquesta reunió i fa menció a l'acta de la sessió anterior del Consell de la Cultura, al punt en què la presidenta del Consell de la Cultura fa referència a la importància de l'Agenda 2030 com a política transversal que aposta per la

sostenibilitat mediambiental, però també social i econòmica, i apunta que no s'ha d'oblidar la sostenibilitat lingüística i proposa que es pugui incloure a l'Agenda 2030. També assenyala la importància de conèixer la realitat amb la recopilació de dades i estadístiques i afegeix que hi ha mancances estructurals en el sector cultural. Proposa que es convoqui una reunió extraordinària del Ple del Consell per tal que cada representant exposi i informi, d'una manera sintètica i breu, les mancances, les necessitats i els objectius de cada àmbit cultural. Considera que també seria necessari conèixer el pressupost en matèria cultural de les administracions públiques i potser crear un grup de treball específic per treballar les propostes que s'han de debatre en el Ple del Consell de la Cultura.

El senyor Antoni Villalonga i el senyor Pau Vadell se sumen a la proposta de la inclusió de la sostenibilitat lingüística a l'Agenda 2030.

Pren la paraula el senyor Montes de Oca per demanar sobre la situació de la constitució del grup de treball d'alfabetització audiovisual, cultura i educació.

A continuació, la senyora Lina Sansano recorda que el sector cultural encara no s'ha recuperat de la darrera crisi i que no existeixen indicadors reals per saber la situació concreta. Considera que és important i necessari mantenir i continuar amb els projectes prevists i amb les inversions proposades. Personalment, i com a directora del Museu d'Etnografia d'Eivissa, li preocupa la situació i el futur del patrimoni cultural immaterial. Informa que des del Consell d'Eivissa s'han convocat 10 beques i que és important la coordinació amb les administracions públiques per fer els inventaris de manera semblant.

El senyor Andreu Ramis està d'acord amb la senyora Sansano i informa que, lamentablement, el Consell Assessor del Patrimoni Cultural Immaterial de les Illes Balears, creat en la Llei 18/2019, de 8 d'abril, de salvaguarda del patrimoni cultural immaterial de les Illes Balears, no s'ha pogut reunir. Entre les seves funcions consultives es troba la d'assessorar les administracions públiques, la de coordinar i proposar les accions que consideri convenientes per a la salvaguarda, la protecció, la promoció i la difusió del patrimoni cultural immaterial i que, en la primera reunió, es podrà informar de la situació dels inventaris a cada una de les illes i compartir les preocupacions i les necessitats d'aquest àmbit cultural. Manifesta també la seva conformitat amb el fet que la sostenibilitat lingüística

formi part de l'Agenda 2030 i remarca també la importància de continuar amb els treballs de toponímia.

El senyor Jaume Mascaró també és de l'opinió que manquen indicadors culturals, però que la cultura no només són dades. Pensa que hi ha un desconeixement de les associacions culturals de cada una de les illes i de la realitat cultural de cada territori insular. Informa que, a través de l'Institut Ramon Muntaner, Menorca ja disposa de 30 fitxes elaborades del patrimoni cultural immaterial i assenjala la importància dels grups o persones portadors d'elements del patrimoni cultural immaterial.

A continuació, la senyora Cristina Ros agraeix a la presidenta la convocatòria del Consell de la Cultura, però manifesta la seva queixa, ja que considera que s'ha reunit massa tard i no a l'inici de la pandèmia. Considera que una de les funcions del Consell de la Cultura és la de proposar, col·laborar i contribuir a elaborar i pensar en propostes d'actuacions presents i futures en matèria cultural. La situació actual ha amplificat les grans mancances en cultura: mancances estructurals, mancances de coneixements, mancances de dades i d'estudis de diagnòstic. Esmenta que la cultura no només és indústria cultural, és educació, és llengua i, així, també dona suport a la proposta d'incloure la sostenibilitat lingüística a l'Agenda 2030. Demana que els membres del Consell de la Cultura facin propostes concretes a cada reunió i que es faci el seguiment dels temes que es tracten.

El senyor Miquel Martorell, president de l'Associació de Professionals de la Gestió Cultural de les Illes Balears, demana un pla estratègic en matèria cultural i considera que, a través de l'Institut d'Indústries Culturals, es podria encarregar aquest feina i la redacció dels estudis i projectes que fessin falta. Recorda també la necessitat de revisar el Pla de Cultura i de crear l'Observatori de Cultura, previst en el Pla esmentat. Vol acabar la seva intervenció agraint la feina de la conselleria i el diàleg.

El senyor Joan Matamales, representant de l'Associació de Teatres i Auditoris Públics de les Illes Balears, demana si s'han previst ajuts per als equipaments culturals de les Illes Balears.

Pren la paraula el senyor Miquel Àngel Limón i informa que l'Institut Menorquí d'Estudis treballa en indicadors mediambientals i que traslladarà al pròxim Consell Científic de l'IME la proposta de poder fer feina i incorporar els indicadors culturals als treballs que duen a terme i que n'informarà el Consell de la Cultura en la propera reunió.

El senyor Josep de Lluís Ferrer, president de l'Obra Cultural Balear, reitera una vegada més la bona feina feta en aquesta fase de la pandèmia per part de les administracions públiques — Govern, consells insulars i ajuntaments—, però també vol ser crític i sol·licitar més inversions i projectes en matèria cultural, més autogovern i millor finançament.

Després de les intervencions dels vocals, la presidenta pren la paraula per donar resposta a les preguntes formulades i els suggeriments dels membres que han intervingut i els agraeix la seva participació.

En primer lloc, demana disculpes com a presidenta del Consell de la Cultura de les Illes Balears per no haver convocat amb anterioritat el Ple. Comenta que han estat mesos complicats i amb molta feina i, efectivament, amb la prioritat de l'emergència sanitària.

Informa de la situació del desplegament normatiu en matèria de cultura, concretament de la Llei d'arxius i gestió documental de les Illes Balears, de la modificació de la Llei de mecenatge i de la Llei d'indústries culturals. Així, comenta que la Llei d'arxius ja està enllestida i que es troba pendent de l'aprovació del Consell de Govern i de la posterior presentació al Parlament de les Illes Balears, un cop aprovada pel Consell de Govern s'enviarà a tots els membres pel seu coneixement; de la modificació de la Llei de mecenatge es va incloure en la Llei de pressuposts del 2020 un article concret de deduccions i en relació amb la Llei d'indústries culturals confirma que s'ha començat a fer feina i que es coordina a través de l'ICIB.

De la constitució dels grups de treball informa que es va demanar a tots els membres del Consell si els interessava participar a un dels tres grups creats. El reglament intern d'organització i funcionament del Consell de la Cultura estableix que els grups han d'estar integrats, com a mínim, per cinc vocals, atès que hi ha dos grups dels proposats que no consten de cinc vocals. La presidenta proposa

tornar a obrir un termini per tal que els membres del Consell manifestin si estan interessats a participar a algun dels grups creats i constituir-los i així poder iniciar la seva tasca.

La presidenta comparteix la importància i la defensa de la política lingüística a les Illes Balears i la presència a l'Agenda 2030.

A continuació, recorda als membres del Ple que poden formular propostes en relació amb els objectius debatuts al Ple i també poden sol·licitar la incorporació a l'ordre del dia de punts per tractar.

En relació amb l'inventari del patrimoni immaterial, i tal com va exposar en la darrera reunió del Ple, la Conselleria està disposta a col·laborar, però recorda que són els consells insulars els que han d'elaborar i actualitzar l'inventari del patrimoni cultural immaterial del seu territori. De la proposta de col·laboració del Govern en la redacció dels inventaris del patrimoni cultural immaterial, no hi ha cap impediment per treballar conjuntament amb els consells insulars i l'Institut Ramon Muntaner. Considera que potser es pot plantejar en el Consell Assessor del Patrimoni Cultural Immaterial per saber la viabilitat i en què pot assessorar.

Informa que en les convocatòries previstes d'ajuts per donar suport als professionals autònoms, a les indústries culturals i a les associacions professionals es preveuen els sectors, entre d'altres, del patrimoni cultural immaterial i de la gestió cultural de les Illes Balears.

La voluntat de la Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat, a través de la Delegació de la Presidència per a la Cultura i de l'Institut d'Estudis Baleàrics i de l'Institut d'Indústries Culturals, és la de continuar amb els programes, projectes i activitats presentats i recollits en els seus plans d'actuacions respectius i no minvar els recursos humans ni econòmics.

A continuació pren la paraula el director de l'IEB, el senyor Mateu Malondra, per informar més concretament de les dues convocatòries d'ajuts previstes i que ja s'han compartit i treballat amb el sector cultural. La primera, adreçada als creadors com un ajut finalista de creació, de generació d'un projecte, d'una obra i, la segona, emmarcada en l'àmbit de la investigació, projectes d'investigació i de recerca. S'ha treballat en un plantejament estructural del sector i s'han mantingut

G CONSELLERA
O PRESIDÈNCIA,
I CULTURA I IGUALTAT
B
/

nombroses reunions amb el sector. L'IEB continuarà impulsant els projectes proposats i potenciarà la Fira B!

3. Torn obert de paraules

La presidenta del Consell de la Cultura agraeix l'assistència a tots els membres del Consell de la Cultura de les Illes Balears i, com que no hi ha més intervencions, ni temes per tractar, s'aixeca la sessió, de la qual, com a secretària, estenc aquesta acta.

La secretària

Vist i plau
La presidenta